

**ДЕОКУПАЦІЯ УКРАЇНИ
МАЄ ЗАКІНЧИТИСЯ
В КРИМУ**

→ 3

**«ЗАХИСНИК КРИМУ ВІД
УКРАЇНСЬКОГО НАЦІЗМУ»: ЄПІСКОП
БАХЧИСАРАЙСЬКИЙ УПЦ МП КАЛІНІК**

→ 4

«ХЛОПКИ» В КРИМУ – ВІСНИКИ ДЕОКУПАЦІЇ

НАГОЛОС

«Ефект неочікуваності спрацював, і місцеві зрозуміли, що й сюди може прилетіти», – такі зараз думки у кримчан.

9 серпня цього року вперше мешканці окупованого Криму почули вибухи та побачили густий чорний дим. Серія надпотужних вибухів цього дня пролунала на авіабазі «Саки», що розташовується в селищі Новофедорівка Сакського району Автономної Республіки Крим. 10 серпня окупаційна кримська влада заявила, що кількість людей, які зазнали травм, зросла до 13, а одна людина загинула. Цього ж дня було опубліковано супутникові знімки наслідків вибухів, з допомогою яких дослідники групи з питань війни «Огук» підтвердили знищення 10 російських літаків на авіабазі.

Олекса БЕСКИД

Видання «Нью-Йорк Таймс» із посиланням на анонімне джерело – «високопоставленого українського військового» – написало, що за вибухами на аеродромі в окупованому Криму стоять українські сили і що удару завдали «зброєю українського виробництва». Міністерство оборони України не взяло на себе відповідальності за вибухи.

«Щодо пожежі на території аеродрому «Саки» в районі населеного пункту Новофедорівка у тимчасово окупованому росі-

ФОТО З ВІДЕОПІЛІТ ДЖЕРЕЛ

єю Криму. Міноборони України не може встановити причину займання, однак вкотре нагадує про правила пожежної безпеки та заборону куріння у невстановлених місцях.

Факт пожежі може бути використаний країною-терористом в інформаційній війні. Не виключаємо, що окупанти «випадково» знайдуть якісь характерні «шеврон», «візитівку» чи навіть «ДНК».

Принагідно звертаємо увагу, що одяг з бавовни дуже гігієнічний.

Зберігайте спокій та вірте Збройним Силам України! – зазначила заступниця міністра оборони України Ганна Маляр на власній сторінці у Фейсбук.

У соцмережах тим часом припускали, що, можливо, ЗСУ використали ОТРК «Грім-2» («Сапсан») або ж протикорабельний комплекс «Нептун», адаптований для ударів по наземних об'єктах. За оцінкою українського видання Defense Express, такі припущення є малоймовірними, оскільки на той час не існувало жодних доказів наявності на озброєнні ЗСУ ані «Грому», ані ракет «Нептун», здатних завдати ударів по цілях на землі, а більш реалістичними є варіанти використання АТАСМС, Harpoon Block II+ER або SLAM-ER. Утім, Defense Express не виключили варіант, що удар по складах із боеприпа-

сами завдали українським безпілотником.

Міністерство оборони Росії, своєю чергою, заявило, що причиною вибухів на аеродромі стала «детонація кількох авіаційних боеприпасів», причому додало, що «після вибуху на аеродромі ніхто не постраждав, авіаційна техніка не пошкоджена». Керівник окупаційної адміністрації Сергій Аксьонов у відповідь на вибухи продовжив дію «жовтого» рівня терористичної загрози на півострові до 24 серпня.

ЗМІ припускають, що вибухи могли статися через дії українських спецпризначенців і партизанів. Так, видання «Вашингтон пост», посилаючись на анонім-

не джерело – «співрозмовника в українському уряді», повідомило, що вибухи на авіабазі – справа рук бійців Сил спеціальних операцій Збройних Сил України.

Серія наступних потужних вибухів сколихнула не тільки мешканців Криму, а й відпочивальників. Затори на дорогах у напрямку Керченського моста тривали протягом чотирьох днів. В основному росіяни намагалися якнайшвидше покинути Кримський півострів. Фактично спостерігалася паніка серед приїжджих, боязкість серед проросійських і радість у проукраїнських кримчан.

→ 2

ТРАДИЦІЇ

ПЛАСТ У КРИМУ: ХТО РОБИВ ПІВОСТРІВ УКРАЇНСЬКИМ

→ 6

«ХЛОПКИ» В КРИМУ – ВІСНИКИ ДЕОКУПАЦІЇ

→ 1

Наступна хвиля масових вибухів припала на 16 серпня. Зранку у Джанкойському районі тимчасово окупованого Російською Федерацією Криму сталося два інциденти: пожежа на трансформаторній підстанції в Джанкої та детонація на складі боєприпасів у с. Майському, що за кілометр від с. Азовського Джанкойського району Автономної Республіки Крим. Детонація боєприпасів на російському військовому складі тривала впродовж доби та припинилася 17 серпня. Через вибухи було призупинено пасажирське залізничне сполучення окупованого Криму з Росією, поїзди з якої йшли лише до станції Владиславівка.

«Глава Криму» Сергій Аксьонов повідомив про очеплення зони радіусом 5 км від епіцентру вибуху та евакуацію населення з цієї зони. Він також заявив про розширення зони дії надзвичайного стану, який було запроваджено після вибухів на авіабазі «Саки» 9 серпня 2022 року.

У Міністерстві оборони Російської Федерації заявили, що вибухи сталися внаслідок диверсії, у результаті чого завдано шкоди військовому складу, лінії електропередач, електростанції та залізничному полотну.

Видання «Нью-Йорк Таймс» із посиланням на неназваного високопоставленого українського чиновника повідомило, що за вибухом біля Джанкоя стоїть елітний військовий підрозділ Збройних Сил України, який діє на окупованій території.

За повідомленням Стратегічного командування Збройних Сил України, незадовго до вибухів російські війська значно посилили ППО в районі міста, а в районі військової авіабази поблизу Джанкоя ЗС РФ зосередили близько 50 одиниць важкої техніки. За попередніми даними, у районі аеродрому поблизу Джанкоя було розгорнуто щонайменше 8 ЗРС С-400, 3 ЗРК С-300, 5 ЗРПК «Панцир-С1». Крім того, на аеродромі було зосереджено 440 транспортно-пускових контейнерів. До того ж у районі залізничної станції «Азовська» проводилося розвантаження: 17 ББМ; 10 САУ «Гвоздика»; 7 САУ «Мста-С»; 2 САУ «Піон»; 3 РСЗВ БМ-21 «Град», а також боєприпасів.

«ТПК там були сконцентровані в такій кількості не так для захисту повітряного простору, як для відправлення до Херсонської та Запорізької областей для обстрілів Миколаєва та Запоріжжя. Особливо напередодні та безпосередньо 24 серпня», – йдеться в повідомленні Стратегічного командування ЗСУ.

Військова розвідка Великої Британії називала Джанкою ключовим автомобільним і залізничним вузлом, який відіграє важливу роль у забезпеченні російських операцій на півдні України.

* * *

18 серпня вибухи пролунали вже на військовому аеродромі «Бель-

ФОТО З ВІДКРИТИХ ДЖЕРЕЛ

бек», що біля Севастополя. За різними джерелами інформації, на аеродромі на момент вибухів перебувало понад 40 одиниць винищувальної авіації.

«Повідомлення про вибухи на аеродромі почали з'являтися близько 22:10», – зазначає інтернет-видання Захід.НЕТ. У різних севастопольських чатах та Telegram-каналах користувачі повідомляли про те, що чули вибухи.

Як пише Telegram-канал «Кримський вітер», кілька жителів Севастополя та розташованого поряд із містом Бахчисарайського району розповіли про «звуки вибухів і стрілянину». Всі вони проживають за кілька кілометрів від військового аеродрому «Бельбек». Також повідомлялося про те, що в бік аеродрому поїхали пожежні машини.

Інші користувачі повідомляли, що в різних районах Севастополя було чути «хлопки».

«Очевидці повідомляють про низку хлопків у районі аеродрому Бельбек. Було чути сирену, люди бачили машини МНС, які прямували туди», – йдеться в повідомленні.

«Росія почала виводити з Криму частину бойової авіації, зміцнюючи при цьому систему протиповітряної оборони. Про це повідомляє «Business Insider» із посиланням на секретний звіт НАТО, який опинився у розпорядженні видання», – інформує Суспільне.UA на своєму інформаційному сайті.

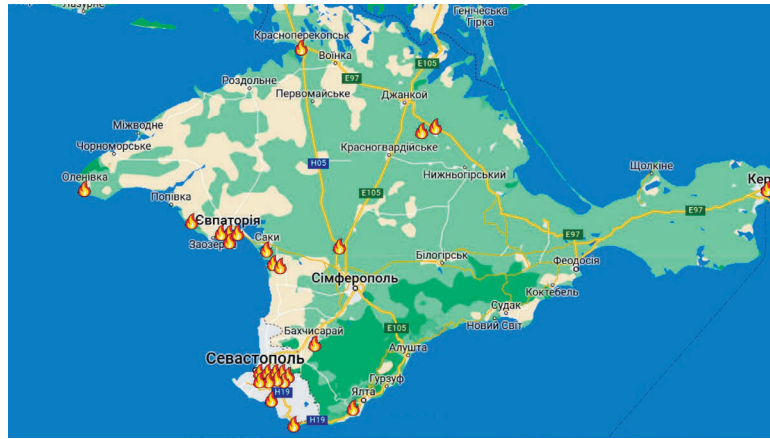
За даними журналістів, російські військові вже передислокували десять винищувачів із Криму на аеродроми, розташовані на території Росії. Зокрема, серед літаків – шість багатоцільових винищувачів Су-35С та чотири перехоплювачі МіГ-31БМ.

Як зазначають у НАТО, при цьому аеродром «Бельбек», розташований на заході Севастополя, досі залишається найважливішою базою повітряних сил Росії, забезпечуючи авіаційну підтримку російським військам на півдні України та у Чорному морі. Там досі перебувають близько 32 винищувачів, серед яких – Су-27, а також кілька Су-35С і МіГ-31БМ.

За даними американського Інституту вивчення війни (ISW), вибухи могли бути спричинені російською ППО, українською розвідкою або українською атакою.

* * *

Протягом двох тижнів, з 9 до 24 серпня, Кримськотатарський ресурсний центр нарахував щонайменше 27 таких вибухів. Із географі-

Місця вибухів у Криму

ФОТО З ВІДКРИТИХ ДЖЕРЕЛ

єю «хлопків» можна ознайомитися на мапі.

Місця та результати вибухів у Криму:

1. Військовий аеродром у Новофедорівці / 09.08.2022

Знищено: літаки Су-27 – 8 одиниць, Су-30 – 4 одиниці, Су-24 – 5 одиниць, гелікоптери Мі-8 – 6 одиниць, літак Іл-20, + 4 склади з боєприпасами для літаків.

Інформацію підтверджено.

2. Села Травневе (Майське) та Азовське / 16.08.2022

Знищено: склад з боєприпасами, пошкоджено залізничне полотно. Інформацію підтверджено.

3. Військовий аеродром у Гвардійському / 16.08.2022

Знищено: літак Су-24, ще два пошкоджено.

Інформацію на 100% не підтверджено.

4. Керч / 18.08.2022

Повідомлялося про роботу ППО РФ.

Інформація про втрати та заподіяну шкоду уточнюється.

5. Військовий аеродром «Бельбек» / 18.08.2022

Інформація про втрати та заподіяну шкоду уточнюється.

6. Євпаторія – 3 рази / 19.08.2022 та 20.08.2022

Повідомлялося про роботу ППО.

7. Севастополь – 5 разів / 19.08.2022, 20.08.2022, 21.08.2022, 22.08.2022

Влучання дрона у будівлю штабу Чорноморського флоту РФ.

Інформацію підтверджено.

Вибухи біля Нахімовського училища.

8. Оленівка / 20.08.2022

Інформація про роботу ППО.

9. Бахчисарай / 20.08.2022

Інформація про вибухи та роботу ППО.

10. Село Молочне / 20.08.2022

Інформація про роботу ППО.

11. Алушка / 21.08.2022

Інформація про вибухи та роботу ППО.

12. Саки / 21.08.2022

Інформація про вибухи та роботу ППО.

13. Євпаторія / 21.08.2022

Інформація про вибухи та роботу ППО.

14. Новофедорівка / 21.08.2022

Інформація про роботу ППО.

15. Балаклава / 22.08.2022

Інформація про роботу ППО.

16. Форос / 22.08.2022

Інформація про роботу ППО.

17. Красноперекопськ / 22.08.2022

Інформація про роботу ППО.

18. Севастополь – 3 рази / 23.08.2022

Кримськотатарський ресурсний центр продовжує системно фіксувати такі випадки.

* * *

Голова правління Кримськотатарського ресурсного центру, голова управління з правових питань і закордонних справ Меджлісу кримськотатарського народу Ескендер Барієв в інтерв'ю «Крим.Реалі» розповів про ситуацію в окупованому Криму після вибухів. За словами Барієва, риторика підконтрольної Росії кримської влади та проросійських громадських активістів змінилася, вони або намагаються повністю ігнорувати ці події, або зазначають, що вони становлять небезпеку для всіх.

«Вони переконалися, що стає небезпечно і для них, що, виявляється, «доблесна» російська армія та російська ППО не здатні їх захистити. Відповідно вони почали говорити про те, що від цих вибухів може постраждати мирне населення», – зазначає Барієв. Ба більше, окупанти вже почали перевіряти бомбосховища. Експерт підкреслив, що російська влада не розраховувала на те, що Захід передасть Україні якісне високоточне обладнання, зокрема ракети.

За повідомленням Стратегічного командування Збройних Сил України, незадовго до вибухів російські війська значно посилили ППО в районі міста, а в районі військової авіабази поблизу Джанкоя ЗС РФ зосередили близько 50 одиниць важкої техніки. За попередніми даними, у районі аеродрому поблизу Джанкоя було розгорнуто щонайменше 8 ЗРС С-400, 3 ЗРК С-300, 5 ЗРПК «Панцир-С1». Крім того, на аеродромі було зосереджено 440 транспортно-пускових контейнерів.

Головний редактор газети «Кримська світлиця», представник Крайової ради українців Криму, керівник експертної мережі «Гуманітарна політика» Кримської платформи Андрій Щекун зазначив, що питання деокупації Кримського півострова виходить з дипломатичного шляху на «військові рейки» завдяки Збройним Силам України. «Ми спостерігаємо, як реальні дії ЗСУ випереджають багатьох політиків, які досі вважають, що врегулювати питання деокупації Криму треба дипломатичним шляхом. Слід робити висновки та забезпечити військово-дипломатичний шлях звільнення Криму. І саме про це треба говорити під час Другого саміту Кримської платформи», – наголосив Андрій Щекун.

За інформацією Головного управління розвідки Міністерства оборони України, Росія наказує засекречувати факти вибухів на військових об'єктах Криму. «Під час спеціальної наради заступник міністра оборони РФ Дмитро Булгаков наказав у будь-який спосіб приховувати факти вибухів на складах боєприпасів та військових об'єктах, що дедалі частіше стаються на території тимчасово окупованого Криму.

У випадках, якщо інформація про знищення військових об'єктів ставатиме відомою громадськості, для того, аби запобігти ще більшій паніці, окупанти розповідатимуть про халатність чи недбалість певних посадових осіб, прізвиська яких уже встановлено й яких буде притягнуто до відповідальності.

Вже тисячі росіян намагаються терміново виїхати з території Криму. Паніка в окупантів піднялася після серії вибухів на військових об'єктах», – про це йдеться на сайті Генерального штабу Збройних Сил України.

Вибухи в Криму з кожним днем охоплюють усе більшу територію півострова. Практично всі військові бази перебувають під прицілом ЗСУ. Окупанти намагаються вивести з півострова військові кораблі та військові літаки. Приїжджі гості та відпочивальники масово покидають Крим.

ЗВЕРНЕННЯ МИТРОПОЛИТА СІМФЕРОПОЛЬСЬКОГО І КРИМСЬКОГО КЛИМЕНТА ДО ДУХОВЕНСТВА І ВІРЯН КРИМСЬКОЇ ЄПАРХІЇ ПЦУ

Митрополит Сімферопольський і Кримський ПЦУ Климент

НА ЧАСІ

Слава Ісусу Христу!
Сьогодні, в день пам'яті Святого рівноапостольного великого князя Володимира, в день Хрещення Русі, ми вперше відзначаємо День державності України.
Святе Хрещення, яке Володимир Великий прийняв саме у Криму, в місті Херсонесі, стало основою непохитної Православної віри, яка засяяла на Київських горах і розійшлась по зем-

лі всієї Великої Русі як запорука спасенного шляху, який веде до Бога.

Багато страждань випало на нашу долю, але, пам'ятаючи слова Христа Спасителя: «Царство Небесне береться силою», розумієш, що саме цей шлях є спасенним. Ніхто і ніщо не може нас примусити зійти з цього шляху, бо шлях для досягнення Істини, Правди і Перемоги Добра над Злом – прямий.

Водночас, як говорить пророк Давид: «Якби не Господь

був з нами, коли повстали на нас люди, вони б живих поглинули нас. Сітка розірвалась, і ми спаслися. Поміч наша в імені Господа, що створив Небо і Землю».

Ці слова протягом тисячоліть надихали людей, які забажали жити з Богом до боротьби зі злом і давали сили.

Вірю в те, що Господь дасть нам сили: «Коли не Господь буде дім, даремно трудяться будівничі» і водночас: «Блаженний, хто здобув таку поміч собі. Не осо-

ромляться вони, коли біля брами міста свого говоритимуть з ворогами».

«Нині благословляйте Господа, всі раби Господні, що стоїте у храмі Господнім...»

Благословить і тебе з небесного Сіону Господь, Який сотворив небо і землю!»

Зі Святом, многих і благих літ!

Митрополит
Сімферопольський і
Кримський Климент

ДЕОКУПАЦІЯ УКРАЇНИ МАЄ ЗАКІНЧИТИСЯ В КРИМУ

ТОЧКА ЗОРУ

Російська агресія на Україну почалася зі спроби незаконної анексії Криму, потім була спрямована на Донбас, а зараз Москва бажає захопити український схід і південь. Тож процес звільнення тимчасово окупованих територій України має відбуватися за такою ж логікою – тільки у зворотному напрямку та закінчитися на Кримському півострові. Справжнє закінчення війни неможливо, поки Росія залишить під своєю окупацією хоча б шматок української території.

Олександр ЛЕВЧЕНКО,
посол України в Хорватії 2010–2017 рр.

ФОТО: З ВІДКРИТКИ ДЖЕДЖЕЛ

Скажімо, після окупації Криму РФ отримала стільки коштів, скільки вартують дві невеликі балканські країни – Північна Македонія і Чорногорія. Для розуміння – це приблизно 2,6 млн осіб плюс усе матеріальне добро цих двох держав.

його пустять ЗСУ та міжнародна спільнота. Хорошу армію і військові навички мають американська та турецька сторони, десь поруч британці та французи. Їх Москва хотіла б обійти без прямого зіткнення. Враховуючи, що Кремль має плани окупації Естонії та Латвії за один день, а Литви – за два, то за такої динаміки війська НАТО не встигнуть навіть кліпнути оком, а не те, щоб допомогти балтійським державам. Тому офіційний Брюссель і вирішив, що треба зміцнити позиції Альянсу в цих країнах уже зараз, і, насамперед, в Естонії та Латвії. І це добре. Не треба спокушати долю. Посилено також угруповання НАТО в Польщі, яку Москва ненавидить, і хотіла б військово помститися. Білорусь зараз під повним контролем Путіна, але він добре розуміє, що тільки-но оступиться в Україні, Лукашенко одразу може щось придумати, щоб вислизнути із залізних обіймів Москви.

Отже, в принципі все залежить від того, як будуть йти справи в Україні. Якщо українська армія з військовою та економічною допомогою союзників зможе витиснути окупаційні війська зі своєї території, тоді Росія взагалі нічого не зможе реалізувати зі своїх планів щодо відновлення СРСР. А якщо Україна впаде, то це гарантія наступних російських завоювань.

Що стосується Києва, то тут усі єдині – йдемо до кінця звільнювати свої території. Маємо все закінчити в Криму. І треба розуміти прості речі: потужна допомога Європи Україні сьогодні – це найкраща інвестиція у свій спокій і європейську безпеку завтра.

Така українська позиція абсолютно відповідає нормам міжнародного права, сучасним міждержавним відносинам та військово-політичним принципам. Російський агресор прийшов із мечем, щоб убити український народ. Від цього меча він і має загинути.

Кремль останнім часом вигадував багато конструкцій для псевдоісторичних фактів, які начебто несправедливі щодо Росії, або політичних мотивів, що будімо штовхають Москву забезпечити власну безпеку. Але Кремль завжди замовчує головні причини, чому здійснює завойовницькі війни. Вони у агресорів не змінюються тисячоліттями. Це – примітивний грабунок чужого майна. Вкладаєш у війну одну монету, а за рахунок грабежу чужої власності отримуєш десять. Це – розрахунок для ведення загарбницьких походів. Москва готова терпіти

слабкі санкції Заходу та якусь форму бойкоту, але безкоштовно отримує величезні ресурси. Скажімо, після окупації Криму РФ отримала стільки коштів, скільки вартують дві невеликі балканські країни – Північна Македонія і Чорногорія. Для розуміння – це приблизно 2,6 млн осіб плюс усе матеріальне добро цих двох держав. А це чимало. Автономна Республіка Крим (АРК) та місто Севастополь, що має окрему адміністрацію, разом також мають 2,6 млн осіб. Тому якщо спитаєте, скільки коштів Росія вкрала шляхом спроби анексії Кримського півострова (АРК та м. Севастополь), то відповідь проста – стільки, скільки разом коштують Північна Македонія та Чорногорія.

Москва говорить про якісь небезпеки НАТО, про неіснуючих нацистів в Україні, зазнає якихось збитків від європейських санкцій, а сама вже прихопила українського добра на неймовірних 14 трлн. дол. Це небачений після Другої сві-

тової війни грабіж. А ще Кремль планує вкрати ресурси Молдови, Білорусі, Грузії, Вірменії, Азербайджану, Литви, Латвії, Естонії, Казахстану, Узбекистану, Туркменістану, Таджикистану і Киргизстану плюс Центральна, Північна і Західна Україна. Хитро придумано. Зовні начебто якийсь важливий геополітичний проєкт, а насправді привласнення величезних чужих ресурсів, щоб у Москві жилося краще.

Не всі колишні радянські республіки такі багаті, як Україна, і можуть так легко бути приєднані до оновленого СРСР, тому Кремль має скорочений список країн, що першочергово планує захопити, які економічно, політично і ментально легше «інтегрувати» в руССкій мір. Звичайно, що тут фактор присутності російської діаспори був би визначальним. Тож у короткому списку – Україна, Білорусь, Казахстан і Молдова. Кремль також дуже хоче прихопити Лат-

вію, Естонію та Литву, але вони є членами НАТО, тому їхня анексія, яку в Москві називають «денацифікацією», коштувала б дорожче. Решта колишніх радянських республік навіть могли б залишитися самостійними державами, проте на короткому російському поводку. Киргизстан, Таджикистан та Вірменія і так надто залежні від Москви, тому через них можна додатково контролювати Узбекистан і Туркменістан у Середній Азії та Азербайджан на Кавказі. Грузію планують просто залишити без Абхазії та Південної Осетії, які з часом стануть частиною РФ. Тож тут один мегазагарбницький план і поруч дещо менший і більш реальний, як бачать у Кремлі, щодо шляхів розширення Росії за рахунок сусідніх країн – колишніх республік СРСР.

Ці плани зі сновидінь Путіна, які він хотів би реалізувати крок за кроком. Кремль буде йти до своєї мети вперто і до кінця, допоки

«ЗАХИСНИК КРИМУ ВІД УКРАЇНСЬКОГО НАЦИЗМУ»: ЄПИСКОП БАХЧИСАРАЙСЬКИЙ УПЦ МП КАЛІНІК

РЕЛІГІЯ

29 січня 2016 року на території Свято-Успенської Києво-Печерської Лаври в Києві відбулося чергове засідання Священного Синоду Української православної церкви в єдності з Московською патріархією (УПЦ МП) під головуванням митрополита Київського і всієї України Онуфрія (Березовського). У журналі № 11 цього засідання було зафіксовано відповідь на рапорт присутнього на заході митрополита Сімферопольського і Кримського Лазаря (Швеця) про призначення вікарного єпископа Сімферопольської і Кримської єпархії. Обійняти цю посаду було визначено архимандриту Калініку (Чернишову), місце наречення і хіротонії якого в єпископа було залишено на розсуд митрополита Онуфрія. Це рішення спричинило суспільний резонанс – і не дивно, враховуючи деякі суперечливі пункти біографії призначеного майбутнього єпископа.

Сергій КОНАШЕВИЧ

Костянтин Валерійович Чернишов народився 22 червня 1977 року в Євпаторії у робітничій родині. У 1984-1994 рр. навчався у міській школі № 12. У 1991 р. став паламарем у місцевому храмі РПЦ в ім'я пророка Іллі, а в 1993 р. – старшим паламарем у розташованому неподалік Микільському соборі. З 1996 р. викладав Старий Заповіт у Євпаторійській благочинній Сімферопольської і Кримської єпархії УПЦ МП. У 2000 році вступив до Харківського національного університету внутрішніх справ за спеціальністю «Правознавство». У 2004 році, вочевидь, іще будучи студентом світського навчального закладу і не маючи жодного духовного сану, за розпорядженням митрополита Сімферопольського і Кримського Лазаря був призначений начальником скиту в ім'я апостола і євангеліста Луки у Бахчисарайському районі, на місці давньогрецького села Лаки, у 1940-1950-х рр. знищен-

Архимандрит Калінік після нагородження «подячною грамотою» від «голови народного ополчення республіки Крим» Михайла Шеремета.

Pass-скан паспорта громадянина РФ, виданого 20 березня 2014 року на ім'я Чернишова Костянтина Валерійовича.

Єпископ Калінік освячує пам'ятник «жертвам громадянської війни» в окупованому Севастополі.

ного двічі – спочатку німецькими, а потім радянськими окупантами.

З університету Костянтин Чернишов випустився вже як духовна особа: у травні 2005 року митрополит Лазар висвятив його на диякона, а в липні наступного року – на священника. У 2008 році отець Костянтин прийняв чернечий постриг, отримавши нове ім'я, під яким він відомий наразі – Калінік, на честь одного з канонізованих константинопольських патріархів. Того ж року він був призначений настоятелем храму Різдва пророка Івана Хрестителя в селі Уютному Сакського району, який у 2014 році фігуруватиме в одному зі скандалів з отцем Калініком. У 2009 році кримський чернець закінчив Східноукраїнський національний університет імені В. Даля за спеціальністю «Економіка», а наприкінці осені того ж року згідно з рішенням Синоду УПЦ МП був призначений намісником чолові-

чого монастиря в ім'я апостола і євангеліста Луки на місці, де існувало село Лаки.

З 2009 року отець Калінік, який на той момент мав дипломи двох світських вищих навчальних закладів, викладав Старий Заповіт у Таврійській духовній семінарії. У квітні 2009 року був нагороджений особливою священницькою відзнакою – набедреником, що надається у нагороду за ревну і тривалу службу. У 2010 році євпаторійський ієромонах був нагороджений наперсним хрестом і призначений благочинним монастирів Сімферопольської і Кримської єпархії УПЦ МП, будучи намісником кількох з них – зокрема, Свято-Георгіївського чоловічого монастиря на мисі Фіолент поблизу Севастополя та вже згаданого монастиря в ім'я апостола Луки у Бахчисарайському районі.

У квітні 2012 року нині покійний митрополит Київський і всієї України Володимир (Сабодан)

нагородив отця Калініка черговою священницькою відзнакою – палицею. Того ж року він закінчив Одеську духовну семінарію, де очевидці характеризували його як «дуже непристойну людину», яка «не відрізнялася гострим розумом і кмітливостю», зате мала вміння «коливатися разом із лінією партії». У біографії кримського ієромонаха часом також згадується Ужгородська духовна академія ім. Кирила та Мефодія, але не надто часто: вочевидь, через чутки про отримання диплома корупційним шляхом. В якому зі згаданих двох закладів пан Чернишов здобув ступінь магістра богослов'я – так само неясно.

У вересні 2012 року отець Калінік був призначений духівником Таврійської духовної семінарії та керівником одного з її класів. На цій посаді він пробув недовго – за невідповідною інформацією, буцімто через скандал «сексуального характеру», за обвинуваченнями у зґвалтуванні одного з семінаристів. Тоді ж почали спливати чутки про нібито схильність пана Чернишова до неприйнятних для християнського віровчення одностатевих стосунків, що ширилися його рідною Євпаторією ще у 1990-х роках. Водночас навесні 2013 року благочинний монастирів Сімферопольської і Кримської єпархії УПЦ МП був піднесений до сану архимандрита – за благословенням митрополита Володимира. Рівно за рік хвилі російської окупації Криму винесуть кримського «високодостойного» священника на свої гребені.

* * *

3 травня 2014 року на Театральній площі у центрі Євпаторії відбулася «урочиста церемонія нагородження 144 мужніх захисників вітчизни – вояків місцевого загону народного ополчення республіки Крим», а також цивільних осіб, які «активно допомагали силам опору неонацизму». Серед останніх опинився й архимандрит Калінік, якого ватажки кримського «народного ополчення» відзначили за «духовну підтримку та душпастирювання, якого особливо потребували вояки у цей історичний період». Дотепер у мережі можна натрапити на фотографії з того заходу, де архимандрит Калінік із «георгіївською» стрічкою на рясі над медаллю, схожою на запроваджену окупантами у 2014 році відзнаку «За захист Криму», широко усміхаючись, тримає у руках подячну грамоту, виписану йому

За інформацією, що активно поширювалася після цього у мережі, «духовна підтримка» кримських сепаратистів з боку отця Калініка полягала у тому, що навесні 2014 року він проводив антиукраїнську агітацію та розташував склад зброї для «самооборони» на території храму Різдва пророка Івана Хрестителя в селі Уютному Сакського району, настоятелем якого він був. Від цих обвинувачень сам архимандрит відмежувався, назвавши їх «повною брехнею і дурницею» та запевнивши, що його парафіяни «не ходили зі зброєю», оскільки в Криму не було збройного перевороту як такого.

керівником кримських «ополченців» Михайлом Шерметом, якого з часом окупанти зробили «депутатом Держдуми РФ від республіки Крим».

За інформацією, що активно поширювалася після цього у мережі, «духовна підтримка» кримських сепаратистів з боку отця Калініка полягала у тому, що навесні 2014 року він проводив антиукраїнську агітацію та розташував склад зброї для «самооборони» на території храму Різдва пророка Івана Хрестителя в селі Уютному Сакського району, настоятелем якого він був. Від цих обвинувачень сам архимандрит відмежувався, назвавши їх «повною брехнею і дурницею» та запевнивши, що його парафіяни «не ходили зі зброєю», оскільки в Криму не було збройного перевороту як тако-

го. Коментуючи дані про свої проповіді у 2011-2013 рр. як «всуціль проукраїнські» та на підтримку автокефалії української церкви, він запевнив, що ніколи не виголошував ані проукраїнських, ані проросійських проповідей, оскільки проповідь «має бути поза політикою і національністю», тож він «завжди закликав до миру і терпимості один до одного». При цьому не вдається документально підтвердити факт отримання отцем Калініком окупаційної медалі «За захист Криму» під номером 4536: в «офіційних» списках власників цієї відзнаки він відсутній. Проте це можна пояснити тим, що перші «медалі» були «незаконними громадськими нагородами». Сам Калінік заявляв, що цією «медаллю нагородже-

ний не був», оскільки «жодної участі ні в чому не брав» – тим більше, що кримські священники УПЦ МП, за його словами, «молитися за паству, а не займали одну зі сторін». До того ж кримські інсайтери повідомляли, що до місцевого «ополчення» архимандрит має «доволі непрямий стосунок» – кримські сепаратисти справді мали осередок при храмі, де отець Калінік був настоятелем, проте їхнім духівником був попередній настоятель, який на той час служив у тому храмі другим священником.

Втім, Костянтин-Калінік Чернишов після російської окупації Криму одним із перших мешканців Євпаторії отримав фейковий «паспорт громадянина РФ». Якщо фото цього «документа» на українському сайті «Миротворець», на якому публікуються дані українських зрадників і колаборантів, є достеменним, то видано «паспорт» було 20 березня 2014 року, якраз за кілька днів після того, як президент держави-окупанта Володимир Путін у московському Кремлі підписав «Договір про прийняття АР Крим і міста Севастополя до складу РФ» зі своїми кримськими маріонетками Сергієм Аксьоновим, Володимиром Константиновим та Олексієм Чалим, і в день «ратифікації» цього «договору» Державною Думою РФ.

На початку жовтня 2014 року благочинний монастирів Сімферопольської і Кримської єпархії УПЦ МП за благословенням митрополита Лазаря взяв участь в організації навчання ченців процедурі «перепису населення в Кримському федеральному окрузі».

У квітні 2015 року митрополит Київський і всієї України Онуфрій нагородив архимандрита Калініка правом носіння другого хреста. Наприкінці літа того ж 2015 року його було призначено намісником ще двох чоловічих монастирів – Свято-Климентівського в Інкермані та Новоспаського в селі Тернівка: обидва територіально належать до Севастополя.

На початку 2016 року митрополит Онуфрій зробив заяву про те, що УПЦ МП є «єдиною церквою, яка не розділила Україну і тримає під своєю владою Крим і Донбас»; при цьому він звинуватив представників української влади та суспільства в тому, що вони «поділили Україну» та «довели її до такого стану, що і Крим відпав, і Схід дихає на ладан» – тоді як УПЦ МП «робить усе, щоб зберегти цілісність України». Втім, вже за кілька тижнів він благословив призначення вікарним єпископом Сімферопольської і Кримської єпархії скандально-

Єпископ Калінік освячує прапор для нового малого ракетного корабля ЧФ РФ «Грайворон» в окупованому Севастополі.

го архимандрита Калініка, якого просто неможливо зарахувати до осіб, що об'єднували б окупований Крим з вільною Україною. Втім, везти новопризначеного єпископа на архієрейську хіротонію до Києва тоді побоювалися – не в останню чергу через реакцію громадськості, обуреної тим, що в УПЦ МП зібралися підносити до високого сану ченця-«сепаратиста». На ці закиди була змушена відреагувати Сімферопольська і Кримська єпархія УПЦ МП, яка видала заяву про те, що архимандрит Калінік «відповідно до засад соціальної концепції нашої святої матері-церкви не брав участі ані у політичній, ані в агітаційній діяльності» та згідно з благословенням священноначалля «закликав паству до взаємоповаги, миру та згоди, а також неприпустимості проявів будь-якого насильства одне до одного», а інформація щодо розташування ним складу зброї на території храму в Уютному «не відповідає дійсності».

* * *

22 вересня 2016 року архимандрит Калінік зробив черговий крок до «об'єднання Криму з Україною», взявши участь у Зборах ігуменів та ігуменів РПЦ, що відбулися у Залі церковних соборів кафедрального соборного храму Христа Спасителя у Москві під головуванням російського патріарха Кирила. На цьому заході кримський делегат виступив із доповіддю на тему: «Передача святогірських традицій через монастирі Криму в XIV столітті на Святу Русь».

У квітні 2017 року архимандрит Калінік отримав орден святого Володимира III ступеня від митрополита Онуфрія, а на початку грудня того ж року – ювілейну медаль РПЦ на честь 100-ліття відновлення патріаршества у цій церкві від її очільника патріарха Кирила. У 2018

році архимандрит Калінік був удостоєний ордена святого Володимира II ступеня від митрополита Онуфрія.

8 грудня 2019 року митрополит Онуфрій висвятив архимандрита Калініка на єпископа Бахчисарайського, вікарія Сімферопольської і Кримської єпархії УПЦ МП – проте не в Києві, як зазвичай, а в Миколаївському кафедральному соборі УПЦ МП у Ніжині на Чернігівщині, рано-вранці, без попереднього оголошення і без присутності журналістів та інших «небажаних свідків».

26 липня 2020 року, в день військово-морського флоту РФ, єпископ Калінік у співслужінні духівництва Севастопольського благочиння УПЦ МП очолив подячний молебень у гарнізонному храмі ЧФ РФ в ім'я архистратига Михаїла. Того ж дня він очолював «делегацію» від Сімферопольської та Кримської єпархії УПЦ МП разом з іншим «почесним гостем» – архієпископом Елістинським і Калмицьким Юстиніаном (Овчинниковим). Зокрема, до «делегатії» увійшли священники Севастопольського благочиння УПЦ МП, які «духовно опікуються» службовцями частин і бойових кораблів ЧФ РФ за благословенням митрополита Лазаря. Взагалі з архієпископом Юстиніаном у єпископа Калініка того року виникли вельми дивні стосунки. Наприкінці зими вікарій Сімферопольської і Кримської єпархії УПЦ МП на чолі делегації від єпархії відвідав Елісту – головне місто Калмикії, де взяв участь у святкуванні 25-річчя заснування Елістинської і Калмицької єпархії РПЦ та у круглому столі «Територія сучасної Калмикії у контексті історії поширення християнства у Криму та на Нижній Волзі», де виступив із доповіддю на тему: «Історія вшанування святого Климента Римського на Русі».

27 лютого архієпископ Елістинський і Калмицький Юстиніан у співслужінні єпископа Бахчисарайського Калініка і духівництва Елістинської єпархії РПЦ та Сімферопольської і Кримської єпархії УПЦ МП відправив літургію у нижньому храмі кафедрального собору в ім'я святих Кирила і Мефодія в Елісті, що будувався. Перед богослужінням відбулася урочиста зустріч ковчега з мощами святого Климента Римського, який за благословенням митрополита Лазаря доправив єпископ Калінік за сприяння севастопольської ГО «Наследие святого Климента Римського» («Спадщина святого Климента Римського»), зусиллями якої частки мощей шанованих святих були викуплені на різних аукціонах у країнах заходу Європи. Тоді ж єпископ Калінік отримав від архієпископа Юстиніана медаль «За працю на благо Елістинської єпархії» та заявив, що між Кримом і Калмикією буцімто є «духовний зв'язок, який неможливо розірвати».

30 січня 2021 року до складу ЧФ РФ в окупованому Севастополі було прийнято малий ракетний корабель «Грайворон» з ракетним комплексом «Калібр-НК», який наразі залучено до збройної агресії РФ проти України. Участь в урочистій церемонії підняття Андріївського прапора на новому кораблі за благословенням митрополита Лазаря взяв єпископ Бахчисарайський Калінік разом із духівництвом Севастопольського благочиння УПЦ МП. Іншими почесними гостями цього заходу стали начальник головного штабу ВМФ РФ адмірал Олександр Вітко, командувач ЧФ РФ віце-адмірал Ігор Осипов, «губернатор Севастополя» Михайло Развожаєв, «голова парламенту Севастополя» Володимир Немцев та єпископ Губкінський і Грайворонський РПЦ Софроній (Китаєв). Перед тим єпископ Калінік у співслужінні благочинного Севастопольського округу УПЦ МП протоієрея Сергія Халюти та військового духівництва, що опікується вояками ЧФ РФ, а також за участі згаданого єпископа Софронія освятив Андріївський військово-морський прапор для нового корабля ЧФ РФ «Грайворон».

Вітаючи командира корабля Гліба Казакова з цією «важливою подією», вікарій Сімферопольської і Кримської єпархії УПЦ МП виголосив промову, в якій сказав таке: «Сьогодні ми освятили корогву, яка височітиме над новим кораблем, що поповнить лави славетного Чорноморського флоту. Православна церква протягом усієї історії завжди молить Бога про

На початку 2016 року митрополит Онуфрій зробив заяву про те, що УПЦ МП є «єдиною церквою, яка не розділила Україну і тримає під своєю владою Крим і Донбас»; при цьому він звинуватив представників української влади та суспільства в тому, що вони «поділили Україну» та «довели її до такого стану, що і Крим відпав, і Схід дихає на ладан» – тоді як УПЦ МП «робить усе, щоб зберегти цілісність України». Втім, вже за кілька тижнів він благословив призначення вікарним єпископом Сімферопольської і Кримської єпархії скандального архимандрита Калініка, якого просто неможливо зарахувати до осіб, що об'єднували б окупований Крим з вільною Україною.

надання миру нашій Богом бжеженій вітчизні. Але мир можливий лише за єдиної умови – коли у вітчизні є мужні люди, готові за словом Господа життя своє віддати за друзів і близьких своїх. Лише тоді всі вороги нашої вітчизни, нашого святого православ'я будуть розуміти й усвідомлювати, що якщо в країні є мужній народ, який не віддасть ані п'яді своєї землі, не зрадить своїм ідеям, своїй вірі, не залишить свої домівки та родини, лише тоді буде мир. Я дякую всім морякам Чорноморського флоту й особливо командувачеві. Також вітаю капітана нового корабля з призначенням і відповідальністю. Я бажаю, щоб служба на цьому кораблі проходила спокійно, мирно, тихо, але водночас, щоб ви завжди були готові відбити будь-які спроби нападу на нашу святу вітчизну».

26 квітня 2021 року єпископ Калінік за благословенням митрополита Лазаря у співслужінні благочинного Севастопольського округу УПЦ МП протоієрея Сергія Халюти освятив в окупованому Севастополі пам'ятник жертвам подій 1917-1921 рр., які в Росії прийнято називати «громадянською війною». Слід зазначити, що встановлення цього монумента спричинило неоднозначну реакцію громадськості окупованого півострова. В «урочистій церемонії» участь також узяли: помічник президента РФ, голова Російського військово-історичного товариства Володимир Медінський, «губернатор Севастополя» Михайло Развожаєв, командувач ЧФ РФ віце-адмірал Ігор Осипов, депутати російської Держдуми та інші «почесні гості».

Далі буде...

ПЛАСТ У КРИМУ: ХТО РОБИВ ПІВОСТРІВ УКРАЇНСЬКИМ

«МІСІЯ ПЛАСТУ – ТВОРИТИ УСПІШНУ УКРАЇНУ ЧЕРЕЗ СПРОМОЖНИХ ПЛАСТУНІВ. МИ ВІРИМО, ЩО ВИХОВАННЯ МОЛОДІ – НАЙКРАЩИЙ ШЛЯХ ДО УСПІХУ... ПЛАСТ – ЦЕ ПОТУЖНА СИЛА. І ЦЯ СИЛА В ЛЮДЯХ. ЛЮДЯХ, ЯКІ З ІСКРОЮ В ОЧАХ ВКЛАДАЮТЬ СВІЙ ЧАС ТА ЕНЕРГІЮ У РОЗВИТОК НОВОГО ПОКОЛІННЯ ВІДПОВІДАЛЬНИМ ТА УСПІШНИМ», – З ОФІЦІЙНОЇ СТОРІНКИ ОРГАНІЗАЦІЇ.

ТРАДИЦІЇ

Що відомо про Пласт у Криму? Хто його заснував і відновлював, активно допомагав, підтримував, проводив проукраїнську роботу на півострові? Хто ці люди, яка у них була мотивація та чому вони безкоштовно проводили просвітницьку роботу? На ці та багато інших запитань ми й шукатимемо відповідь у цьому матеріалі.

Осередки Національної скаутської організації України «Пласт» тепер існують у кожній області, а в 1997 році перші пластові гуртки були створені і в м. Севастополі. Усе почалося з найпершого табору під скелею Парус неподалік смт Форос. Тоді табір складався з 12 учасників. На допомогу організації прийшли всі українські громадські організації, які тільки існували в Севастополі і, звісно ж, батьки пластунів та скаутські організації. За їхньої підтримки було організовано харчування, походи, заняття з першої допомоги тощо. Визначну роль у становленні та розвитку Пласту в м. Севастополі відіграла громадська організація «Союз українок Севастополя», особливо пані Богдана Процак. Ця організація опікувалася Пластом, наче мати своєю дитиною.

3 березня 1997 року відбувся перший Загальний збір станиці Севастополь. Цей перший крок становлення і розвитку НСОУ «Пласт» у Севастополі і є датою офіційного заснування організації. Поодинокі севастопольські пластуни відбували перші табори в Карпатах ще у 1995–1996 рр. Вперше вони заговорили про себе на Орліададі в Рівному восени 1996 р., здобувши гетьманське третє місце. Перший гурток мав назву «Чайки». В ньому було четверо дівчат — Марія Процак, Зіна Беланюк, Ірина Топіліна, Юля Ермошкіна.

Першим паросткам Пласту було дуже не просто пробиватися, бо підтримки ані від громади, ані від місцевої влади не було жодної. «...Українська скаутська організація стикнулася з неприйняттям її місцевою громадою. Тоді в м. Севастополі суспільство ще не звикло до українських традицій

Кримські пластуни.

та ідей, і, напевно, ще не було готове прийняти існування такої організації. Державні установи віддавали пріоритет іншим молодіжним організаціям. Дуже рідко і з величезними зусиллями можна було отримати хоч якусь підтримку. Засновники Пласту в Севастополі звикли не сподіватися на такого роду підтримку. Було важко говорити українською мовою на зборах, тому що не всі ще розуміли її. Збори виконували й просвітницьку функцію. У міському транспорті люди з неприязню в очах озирались на нас – живу українську мову на той час мало хто чув. Важко було виховувати патріотизм до країни, яку в цьому місті просто зневажали. Важко було прищеплювати повагу до віри в Бога, не кажучи про саму віру. Але не можна було дозволити собі працювати в підпіллі», – так пластунка Ірина Топіліна у журналі «Практична психологія та соціальна робота» описала ситуацію щодо сприйняття Пласту.

Втім, пластовий рух був започаткований і потроху набирив оберти. Севастопольські пластуни почали брати участь у всеукраїнських злетах разом з представниками інших осередків Пласту та інших скаутських організацій, а також, що важливо, організували злети кримських пластунів. Традиційні злети «Кримська осінь» попервах збирали до п'ятдесяти учасників з усього Криму.

На сайті видання «Українське життя в Севастополі» у матеріалі Миколи Владзімірського, датованому 2002 роком, розповідається про святкування Івана Купала поблизу мальовничого озера на околиці Орліного поблизу Севастополя. «Відбулись вишкільні заняття і походи 75 пластунів зі станиць Севастополь, Євпаторія, Саки, Сімферополь, Нижньогірське. Кримські пластуни вже вдруге підтримують реальними справами традицію українського народу і відзначили свято під час окружного вишкільного табору «Дубок-Ікс», як повідомив станичний міста Севастополь Сергій Гоголь. Чудова інсценізація «Лісової пісні» Лесі Українки театральною групою «Світанок» із Сімферополя, кидання вінків у воду дівчатами, вилучення їх хлопцями, стрибки через вогонь, який очищає, співання традиційних і молодіжних сучасних українських пісень створили незабутнє відчуття єднання з природою. Традиційну підтримку пластунам, так би мовити «матронат»,

ФОТО З САЙТУ СЕВАСТОПОЛЬСЬКОГО ПЛАСТУ

здійснила севастопольська організація Союзу українок, яку очолює пані Богдана Процак. Вона ж організувала і приїзд до табору більш ніж 30 зацікавлених гостей – просвітян, освітян, союзнянок, журналістів».

А 2003 року з ініціативи Союзу українок відбулася зустріч групи американців українського походження з представниками української громади міста Севастополя. «Трансконтинентальна зустріч була дуже щирою з перших же хвилин спілкування. Українська федеральна кредитова кооператива з Нью-Йорка зробила перший суттєвий внесок у побудову храму Успіння Пресвятої Богородиці Української греко-католицької церкви в Севастополі, матеріально підтримала громадську активність товариства «Просвіта», Союзу українок, Севастопольської станиці НСОУ «Пласт», сайту «Українське життя в Севастополі»... Пластунів також привіта-

3 березня 1997 року відбувся перший Загальний збір станиці Севастополь. Цей перший крок становлення і розвитку НСОУ «Пласт» у Севастополі і є датою офіційного заснування організації. Поодинокі севастопольські пластуни відбували перші табори в Карпатах ще у 1995–1996 рр. Вперше вони заговорили про себе на Орліададі в Рівному восени 1996 р., здобувши гетьманське третє місце. Перший гурток мав назву «Чайки». В ньому було четверо дівчат – Марія Процак, Зіна Беланюк, Ірина Топіліна, Юля Ермошкіна.

ли їхні побратими з «Чоти крилатих» з Нью-Йорка та преміювали пластунів з 5-го куреня «Червоної калини» (Нью-Йорк), яких представляв президент Пластової Фундації пан Богдан Михайлів».

Поділився з авторами матеріалу цікавою історією створення пластової організації в Євпаторії кримчанин Сергій Сухобойченко, адже до цієї організації його привели пошуки родичів.

«Якось я запитав у свого батька, чи є у нас родичі за кордоном. З того все і почалося. Відповідь була така: «Є у Канаді, але ми ніколи не спілкувалися». Так почалися мої пошуки закордонної родини, які увінчалися успіхом... Я отримав поштову адресу мого брата з Монреалю. Я написав і ми почали листуватися. Згодом запросив його до Криму. В 1993 році мій брат Леонід Цехмістро разом з його мамою пані Надією Вертій-Цехмістро приїхали у гості в село під Євпаторією, де я тоді мешкав. Леонід приїхав у пластовому однострої. До того часу я і не бачив пластунів і не чув нічого про Пласт. То був 1993 рік і ст.пл.скоб Леонід їхав на першу «Лісову Школу», яка з того року проходить щорічно в Україні... Додам ще, що пані Надія Вертій-Цехмістро на той час була головою Української суспільної служби Монреалю. Тоді я мав 23 роки і не займався громадською діяльністю. Мої родичі поїхали далі в Карпати, а я залишився з інформацією про Пласт і українську діаспору в Канаді. За кілька років, у 1996-му, ми заснували з дружиною Наталією євпаторійську Спільку скаутів. На одному з кримських таборів, яку проводила організація скаутів з селища Нижньогірського, ми познайоми-

лись з пластункою із Красноперкопська Галиною Каширіною. Нас запросили до Львова і Косова в пластові сім'ї на Різдво. Так ми познайомились з пластунами куреня «Чорноморці» Мироном Гумецьким, Марком Чуквінським та пластунками куреня «Чорноморські Хвильки». Далі на нас чекали зустрічі з чудовими ідейними пластунами та пластунками. Невдовзі ми всією євпаторійською організацією стали пластунами».

Становлення пластового осередку в Євпаторії відрізнялося від становлення того ж самого Пласту в Севастополі. За словами Сергія Сухобойченка, до Пласту і всіх скаутських організацій ставилися нормально. Перешкод не було ані в школі, ані в родині дітей, ані з боку місцевої влади. Основною перешкодою на шляху розвитку були адміністративні дії всередині самого офісу (провід) Пласту в Києві: «Там ніяк не могли юридично визначити, чи є ми пластунами, чи ні... Дуже багато було ідей, які не мали продовження саме з цієї причини. Наприклад, керівництво Національного центру управління та випробувань космічних засобів готові були укласти договір про створення осередку Пласту на базі центру. Військові частини, які базувалися на узбережжі Донузлава, з селищ Новоозерне та Мирний біля Євпаторії, так само готові були надати у розпорядження пластуни технічні можливості для розвитку пластових таборів. Чому вони нас підтримували? А тому, що дуже багато військових було із Західної України. Проте наші ініціативи не проходили адміністративних бар'єрів усередині самого центрального українського проводу». Водночас Сергій зазначає, що, незважаючи ні на що, він дуже радий, що діти були учасниками пластових таборів, що дало багатьом серйозну практичну школу. Адже Пласт – це не тільки гарні спогади, а й ідейний шлях крізь усе життя.

А поява пластового осередку в Бахчисараї розпочалася з родини Щекунів, а саме: батька та двох синів. Як зазначив Андрій Щекун, у Бахчисараї не легко було будувати Пласт, власне, не було умов, організаційної структури для створення осередку. Постає питання, де взяти дітей, які б могли і захотіли піти в Пласт? «Ми розпочали з відкриття в садочку групи, потім класів з українською мовою навчання. Потім – активна участь: моя, інших громадських активістів, запрошення пластунів із Севастополя, з інших регіонів України, щоб людям продемонструвати й розказати. Звісно, коли ми вже створили підґрунтя, тоді я вже комунікував із Пластом, який був у Севастополі та Сімферополі, щодо необхідності відкриття куреня чи гуртка в Бахчисараї. Мій стар-

Зародження Пласту в с. Щасливе.

ший син, Олексій, спочатку їздив до Сімферополя на всі заходи. Потім підріс ще середній син, Володимир, теж пішов у Пласт. Скажу відверто, що Пласт справив неабияке враження на обох моїх синів, тобто мої сподівання як батька він виправдав повністю! Діти змінилися, діти подорослішали, діти стали лідерами. І той невеличкий Пласт у Бахчисараї – навіть цей гурток, який сформувався навколо моїх синів – це все не минулося. Бо Пласт – це єднання вільних людей», – констатував Андрій Щекун.

ДРУЗІ КРИМСЬКОГО ПЛАСТУ

Розповідаючи про становлення Пласту в Криму, Микола Яриновський, голова Кримської округи Пласту 2011-2014 р., повідомив авторам статті, що організація в Криму розвивалася етапами, були спади і підйоми активності: «Пласт у Криму засновано в середині 1990-х років і був у Сімферополі, Севастополі, Євпаторії, Ялті, Керчі, Красноперкопську. З 2005 року Пласт діяв тільки в Севастополі. Адже Пласт – це волонтерська організація, активність залежить від проактивних лідерів, які віддають свій вільний час для розвитку організації».

Микола Яриновський пригадує, що на момент його головування українське середовище в Криму було активним і підтримало відновлення Пласту в Сімферополі, це, насамперед, – Андрій Щекун, митрополит Климент, Анатолій Ковальський, Віктор Качула. Також з українського середовища було залучено і майбутніх виховників. З приміщенням для занять із дітьми допомогла директорка української гімназії в Сімферополі Наталія Руденко. Було проведено вишколи дійсного членства для старших пластунів у Краснокам'янці та Севастополі й з'явилися нові осередки Пласту в Красноперкопську (опікувався Андрій Іванюк), Бахчисараї (Андрій Щекун).

Микола Яриновський зазначає, що протягом 2010-2014 рр. у кримському Пласті відбулося чимало важливих подій, які суттєво вплинули на розвиток цього руху. Було відновлено діяльність Пласту в 3 містах Криму: Сімферополі, Красноперкопську, Бахчисараї. На території Криму проведено два вишколи дійсного членства, учасниками яких стали місцеві та пластуни з інших регіонів України. Три роки поспіль – з 2011 до 2013 рр.

– організовано літні юнацькі табори. Пластуни організували передачу Віфлеємського вогню миру громадам Сімферополя, Севастополя, Красноперкопська. Діти мали змогу розвиватись в українському середовищі, їздити на різноманітні пластові заходи в Криму та в інші регіони України. Старші пластуни брали активну участь у русі «Євромайдан-Крим», підтримці блокованих українських військових під час подій у лютому-березні 2014 р. Після 2014 р. усі активні виховники виїхали з Криму, частина з них і надалі є активними пластунами.

Андрій Щекун, голова Кримського центру ділового та культурного співробітництва «Український дім», переконаний, що нині, в час окупації Криму Росією, діяльність на півострові Пласту уже геть неможлива, але, як і сто років тому, пластуни діють в екзилі, підтримуючи безперервність традиції, виховуючи зміну для нового відродження. Підтвердженням сили впливу пластунського вишколу на юних є той факт, що кримський пластун Володимир Щекун наполегливими зусиллями, спираючись на власний досвід та співпрацю з друзями-пластунами, створив пластовий осередок уже «в екзилі»: в селі Щасливому, що на Бориспільщині Київської області. Гурток так і називається: «Щасливі леви». Наразі діти та молодь села мають можливість бути активними. Особливо важливою є вже затверджена програма підтримки Пласту Пристоличною сільською радою.

Постійно підтримував Пласт і голова Кримської єпархії ПЦУ Климент. Коли Климент отримав сан митрополита, на сторінці Пласту йому подякували та згадали про його добрі наміри та вчинки: «Владика Климент уособлює Українську Церкву в Криму та опікується її вірянами. Зокрема, владика Климент підтримував і пластунів Кримської округи: брав участь у відродженні Пласту в Криму, у вересні 2012 року владика Климент освятив хоругву Кримської округи – знамено, яке свідчить про сталий розвиток Пласту в окрузі, часто був на пластових заходах та допомагав організаційно, проводив молебень на таборах».

РЕАКЦІЯ НА ОКУПАЦІЮ КРИМУ

У 2014 році Російська Федерація окупувала українську територію – півострів Крим та розпочала війну на Донбасі. Пласт не лишився осторонь подій і оприлюднив заяву з приводу тимчасової окупації Автономної Республіки Крим.

«У зв'язку з подіями, що відбуваються у Криму, керівництво Пласту – Національної скаут-

Було відновлено діяльність Пласту в 3 містах Криму: Сімферополі, Красноперкопську, Бахчисараї. На території Криму проведено два вишколи дійсного членства, учасниками яких стали місцеві та пластуни з інших регіонів України. Три роки поспіль – з 2011 до 2013 рр. – організовано літні юнацькі табори. Пластуни організували передачу Віфлеємського вогню миру громадам Сімферополя, Севастополя, Красноперкопська. Діти мали змогу розвиватись в українському середовищі, їздити на різноманітні пластові заходи в Криму та в інші регіони України. Старші пластуни брали активну участь у русі «Євромайдан-Крим», підтримці блокованих українських військових під час подій у лютому-березні 2014 р.

ської організації України звертається до української спільноти. Незважаючи на заяви окремих осіб у Криму та представників сусідньої держави, Пласт і надалі вважає Крим територією України, а відповідно і надалі підтримує стосунки з місцевими осередками Пласту у Криму та Севастополі.

Діти, молодь та дорослі особи, які є членами місцевих осередків у Криму та Севастополі, і надалі є членами Пласту – НСОУ. Дорогі подруги і друзі пластуни, батьки та члени Пластприятю в Криму, будьте певні, що ви і надалі користуєтеся відповідними правами і є членами пластового товариства на рівні з іншими регіонами України. Запрошуємо вас брати участь у заходах, акціях та конкурсах Пласту, незважаючи на складну ситуацію на півострові. Також нагадуємо, що родини пластунів в інших регіонах готові забезпечити тимчасове місце проживання для сімей з Криму, які вимушені виїхати у зв'язку з подіями. Детальна інформація є на Пластовому порталі.

Керівництво Пласту закликає усі всеукраїнські дитячі та молодіжні організації звернутися до своїх осередків у Криму з подібними заявами і таким чином публічно підтримати територіальну цілісність України. Слава Україні!».

Уже дев'ятий рік окупації. Більша частина активу та виховників змушена була покинути півострів через окупацію, однак ті, з ким ми спілкувалися, висловлюють сподівання, що після деокупації на півострові відродиться функціонування Пласту.

*Матеріал підготували
Ольга ГЕРАСИМЧУК та
Олекса БЕСКИД*

ДОВГОСТРОКОВІ ПЛАНИ КРЕМЛЯ СТОСОВНО КРИМУ

ЯК ЦЕ БУЛО...

Головною причиною, яка змусила центральний більшовицький уряд створити на території Кримського півострова автономну республіку, був курс більшовицької партії на світову революцію. Він був одним із головних програмних положень та визначною метою зовнішньої і внутрішньої політики партії від самого її народження й до останніх днів перебування при владі у Радянському Союзі.

Тетяна БИКОВА,

к.і.н., науковий співробітник Інституту історії України НАН України

Курс на світову революцію пронизував собою весь державний устрій новоствореної країни. Можна з упевненістю стверджувати, що підготовка світової революції фактично ніколи не припинялася. Змінювалися вектори уваги партії – із Заходу на Схід, з Азії до Африки та Латинської Америки. Зовнішня політика ленінської партії у Криму дуже точно повторювала зовнішню політику своєї попередниці – Російської імперії. Але рівень її «апетиту» значно зріс. Якщо Катерина II бажала створити тут підконтрольне їй так зване Гречке царство, а її наступники – одержати владу над протоками, то більшовики пішли значно далі, окресливши зоною власних інтересів увесь світ. Кримський півострів розглядався новою владою не як плацдарм для наступу на Туреччину, а як аванпост, фортеця світової революції на півдні, вогнище революційної пожежі для усього світу¹.

Одразу ж після захоплення влади більшовики почали проводити «роботу» серед «відсталого» мусульманського населення. Вже 22 листопада 1917 р. Рада народних комісарів РСФРР опублікувала відозву «До всіх трудящих мусульман Росії та Сходу», в якій лицемірно оголосила, що всі їхні вірування, звичаї, національні та культурні заклади є вільними та недоторканими². Загальновідомий популізм у висловлюваннях більшовиків аніскільки не завадив їм одразу ж після жовтневого перевороту розпочати захоплення влади в країнах Азії. Так, наприклад, на лист голови «центральної виконавчої ради депутатів трудового калмицького народу» А. Чапчаева з пропозиціями: «а)

Плакат із закликом до мусульман приєднатися до більшовиків

спорядити та відправити через Монголію і Тибет до Індії озброєний загін; б) з ним надіслати зброю та військові припаси для розповсюдження серед населення; в) прилучати народи на буддійському Сході до світової революції», Ленін наклав резолюцію: «...надіслати Чичеріну для підготовки засобів. Ленін. 16/VIII.1919 р.»³.

Втім, більшовики розраховували не лише на силу, адже Ленін не бачив нічого поганого в тому, щоб використовувати в політиці не тільки батіг, а й пряник. У своїх роботах він доволі часто зазначав, що можна тимчасово піти на задоволення вимог національних окраїн в ім'я їхнього наступного возз'єднання в єдиній, але вже соціалістичній державі⁴. Це допомогло б переконати місцевих мешканців у перевагах саме «радянського» ладу. Дуже показовим у цьому розумінні є лист до А. Йоффе, де Ленін наголошував: «Для всієї нашої Weltpolitik* страшенно важливо за-

воювати довіру туземців. Це – світове питання, без перебільшення світове. Тут треба бути архісупорним. Це позначиться на Індії, на Сході, тут жартувати не можна, тут треба бути 1 000 разів обережним»⁵.

Тобто успіх «справи світової революції» безпосередньо залежав від «вірної» національної політики на місцях. Так, Н. Нариманов зазначав, що Ленін вважав ці території «передоднем до Сходу. А все, що робиться в них, – буде луною віддаватися в сусідніх державах, і пригноблені в цих країнах будуть знати та відчувати все те, що складає нашу сутність. Він бажав створити на окраїнах зразкову школу не тільки для підготовки майбутніх робітників для Сходу, а й для безпосереднього впливу на розум та серця багатомільйонної маси Сходу»⁶.

«Вождь світового пролетаріату» був переконаний: якщо більшовикам вдасться викинути серед мешканців сусідніх країн до-

Одразу ж після захоплення влади більшовики почали проводити «роботу» серед «відсталого» мусульманського населення. Вже 22 листопада 1917 р. Рада народних комісарів РСФРР опублікувала відозву «До всіх трудящих мусульман Росії та Сходу», в якій лицемірно оголосила, що всі їхні вірування, звичаї, національні та культурні заклади є вільними та недоторканими. Загальновідомий популізм у висловлюваннях більшовиків аніскільки не завадив їм одразу ж після жовтневого перевороту розпочати захоплення влади в країнах Азії.

віру та симпатії до нового більшовицького уряду, то можна буде сподіватися, що незабаром вони приєднаються до радянської республіки. У «Листі до робітників і селян України з приводу перемог над Денікіним» він підкреслив: «Саме таким шляхом ми найвірніше відриваємо їх з-під впливу «іхніх» національних капіталістів, найвірніше ведемо їх до повної довіри, до майбутньої єдиної міжнародної Радянської республіки»⁷.

Отже, те, що вже раніше принесло плоди, могло бути цілком придатним для ще одного використання. На пленумі Московської ради робітничих та селянських депутатів 28 лютого 1921 р. Ленін заявив: «Нам вдалося показати на Заході, що, там, де є Радянська влада, немає місця національному гнобленню. Це ми покажемо і на Сході»⁸.

Далі буде...

1 Центральний державний архів громадських об'єднань України (далі – ЦДАГО України). – Ф. 1. – Оп. 20. – Спр. 114. – Арк. 93.

2 Історія національно-державного будівництва в СРСР. – Т. 1. Национально-государственное строительство в СССР в переходной период от капитализма к социализму (1917-1936 гг.). – М., 1972. – С. 47.

3 Цит. за кн.: Волкогонов Д. Троцкий. – В 2-х кн. – Кн. 2. – М., 1992. – С. 231.

4 Ленін В. Повне зібрання творів. – Т. 6. – К., 1969. – С. 191-197; Т. 7. – К., 1970. – С. 222-231.

* – світової політики.

5 Ленін В. Повн. збір. тв. – Т. 53. – К., 1975. – С. 190.

6 Гирилов С.С. В.И. Ленин – организатор Советского многонационального государства. – М., 1972. – С. 136.

7 Ленін В. Повн. збір. тв. – Т. 40. – К., 1974. – С. 42.

8 Там само. – Т. 42. – К., 1974. – С. 344.

У НАСТУПНОМУ ЧИСЛІ «КРИМСЬКОЇ СВІТЛИЦІ»

РОЗГРАБУВАННЯ АРХЕОЛОГІЧНИХ ПАМ'ЯТОК УКРАЇНИ В КРИМУ: ПРОТИДІЯ БЕЗКАРНОСТІ

На території Кримського півострова розташовано безліч археологічних пам'яток часів античності, Середньовіччя та Нового часу. Законодавством України визначено, що всі пам'ятки археології, зокрема й ті, що перебувають під водою, навіть рухомі предмети, є державною власністю. Після окупації Російська Федерація не тільки привласнила землі й надра Криму, а й почала використовувати територію окупованого півострова як джерело археологічних артефактів, активно підтримуючи діяльність державних та приватних компаній, спрямовану на проведення пошукових робіт і розкопок історичних місцевостей. Про те, як реагує на беззаконня Україна й яке покарання передбачено винуватцям за розграбування української культурної спадщини за міжнародним і національним правом, читайте у наступному номері.

ГАЗЕТА «КРИМСЬКА СВІТЛИЦЯ»

Всеукраїнська літературно-художня і публіцистична газета Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 23715-13555Р від 06.02.2019 р.

Засновники

Всеукраїнське товариство «Просвіта» імені Тараса Шевченка
Громадська організація "Кримський центр ділового та культурного співробітництва "Український дім"

Видавець

ТОВ "Видавничий дім "Українська культура"

Юридична адреса

Видавця: 03040, м. Київ, вул. Васильківська, 1

Головний редактор

Андрій ШЕКУН

Дизайн та верстка

В'ячеслав ЮРЧЕНКО

Надруковано:

ФОП Хісамдінов А. Ю.

Редакція не завжди поділяє думки авторів публікацій, відповідальність за достовірність фактів несуть автори. Рукописи не рецензуються і не повертаються. Редакція залишає за собою право скорочувати публікації і виправляти мову. Зміст газети поширюється на умовах ліцензії CC BY 3.0, якщо відсутні інші вказівки.

Передплата на газету

Передплатна ціна на 2022 р.: на 6 місяців - 224,64 грн; на рік - 449,28 грн.

У передплатній ціні враховано вартість доставки до вашої поштової скриньки і вартість оформлення абонементу.

Передплатний індекс

90269

Наклад 1000 прим.

Ціна договірна

